

นางพิกุลกัญญาพานิชกุล
รุ่นที่ 3-2561

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ
กรอบการวิจัยด้านการพัฒนา
กระบวนการยุติธรรม

06

การวิจัยสร้างมาตรฐานและ
เพิ่มประสิทธิภาพในด้านกฎหมาย
และกระบวนการยุติธรรม
สู่การรองรับการเป็นสมาชิก
สมาคมประชาคมอาเซียน

01

การวิจัยสำรวจความจำเป็น
และความต้องการนวัตกรรม
ทางกฎหมายให้สอดคล้อง
และเหมาะสมกับพลวัต
ทางสังคมที่
เปลี่ยนแปลงไป

05

การวิจัยพัฒนา
และส่งเสริมมาตรฐาน
การกระบวนการยุติธรรมทางเลือก
และการมีส่วนร่วม
ในงานยุติธรรม

กรอบการวิจัย
ด้านการพัฒนา
กระบวนการยุติธรรม

6 ด้าน

04

การวิจัยนวัตกรรม
และนิติวิทยาศาสตร์
การประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีเพื่อประโยชน์
ต่อการอำนวยความสะดวก
และคลี่คลายคดี

02

การวิจัยประสิทธิภาพ
ของขั้นตอนและ
การบังคับใช้กฎหมาย

03

การวิจัยพัฒนา
ปรับปรุงโครงสร้าง ระบบงาน
และบุคลากร ขององค์กร
ในกระบวนการยุติธรรม

สำนักงานกิจการยุติธรรม

weareoja

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 4 มกราคม 2560

กรอบวิจัยด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรม 6 ด้าน

- 1) สำรวจความจำเป็นและความต้องการ - นวัตกรรมทางกฎหมาย - ให้เหมาะสมกับความไม่หยุดนิ่งของสังคม
- 2) ศึกษาประสิทธิภาพ(Efficiency) - ขั้นตอนและการบังคับใช้กฎหมาย
- 3) พัฒนาปรับปรุงโครงสร้าง - ระบบงานและบุคลากร - องค์การใน CJ
- 4) วิจัยนวัตกรรมและนิติวิทยาศาสตร์ - เพื่ออำนวยความสะดวกและคลี่คลายคดี
- 5) พัฒนาส่งเสริม - กระบวนการยุติธรรมทางเลือก / การมีส่วนร่วม - ใน CJ
- 6) สร้างมาตรฐาน - ด้าน กฎหมาย / CJ - เพื่อรองรับการเป็นสมาชิกอาเซียน

หัวข้อวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม

การศึกษาประสิทธิภาพของขั้นตอนและการบังคับใช้กฎหมาย

การศึกษามาตรฐานในกระบวนการยุติธรรม

การพัฒนางานในกระบวนการยุติธรรม

การสร้างนวัตกรรมในกระบวนการยุติธรรม

หัวข้อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม

- การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือ ของชุมชน
- ตัวอย่าง : การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการยุติธรรมเชิง
สมานฉันท์ทางอาญาของไทย
- : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิจารณาคดีอาญาทาง
เศรษฐกิจ
- : การมีส่วนร่วมของชุมชนในการระงับข้อพิพาทในชุมชน:
ศึกษาชุมชนหมู่ 7 ตำบลเกิ้ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

หัวข้อ การศึกษาประสิทธิภาพ ของ ขั้นตอนและการบังคับใช้กฎหมาย

- การศึกษา *ปสภ.การบังคับใช้กฎหมาย* ด้านความเที่ยงตรง หรือ ด้านการเข้าถึง หรือ ด้านความไม่ล่าช้า หรือ ด้านสมรรถภาพ
- การศึกษา *ปสภ.การรวบรวมและตรวจสอบพยานหลักฐานก่อนฟ้อง* ด้านความเที่ยงตรง หรือ ด้านการเข้าถึง หรือ ด้านความไม่ล่าช้า หรือ ด้านสมรรถภาพ
- การศึกษา *ปสภ.การพิจารณาคดี* ด้านความเที่ยงตรง หรือ ด้านการเข้าถึง หรือ ด้านความไม่ล่าช้า หรือ ด้านสมรรถภาพ
- การศึกษา *ปสภ.การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด/ชั้นบังคับโทษ* ด้าน.....

เข้าถึง ไม่ล่าช้า เที่ยงตรง มีประสิทธิภาพ

หัวข้อ การศึกษาประสิทธิภาพของขั้นตอนและการบังคับใช้กฎหมาย (ต่อ)

- การศึกษา ปสภ.จากภาคประชาชน เช่น ด้านความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม ด้านความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ด้านความพึงพอใจต่อการให้บริการของภาครัฐต่อการดำเนินการเรื่องร้องเรียน ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
- การศึกษา ปสภ.จากระดับผลกระทบของกระบวนการยุติธรรม ทั้งระบบต่อสังคม เช่น ด้านสถิติอาชญากรรม ด้านมาตรการในการป้องกันภัย ด้านการตรวจประเมินกลไกจัดการความขัดแย้ง

หัวข้อ การศึกษามาตรฐานในกระบวนการยุติธรรม

- มาตรฐานกระบวนการยุติธรรมอาเซียน ด้านการบังคับโทษหลังคำพิพากษา เช่น การสำรวจ การติดตามแนวโน้มการพัฒนา การจัดทำมาตรฐาน และ การติดตามประเมินผล ฯลฯ
- มาตรฐานในงานนิติวิทยาศาสตร์ ด้านห้องปฏิบัติการ ด้านตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ด้านการเก็บและรวบรวมวัตถุพยาน
- ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายสองมาตรฐานในกระบวนการยุติธรรมไทย
- มาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรม

หัวข้อ การพัฒนางานในกระบวนการยุติธรรม

- ปัญหาและแนวทางในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย
- ปัญหากระบวนการยุติธรรมชั้นสอบสวน
- ปัญหาการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม/ศาลรัฐธรรมนูญ/ศาลปกครอง
- ปัญหากระบวนการยุติธรรมชั้นบังคับคดี
- การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย

หัวข้อ การสร้างนวัตกรรมในกระบวนการยุติธรรม

ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการสร้างองค์ความรู้พื้นฐานของประเทศ
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร และระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

- (๑) อาหาร เกษตร เทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีการแพทย์
- (๒) เศรษฐกิจดิจิทัลและข้อมูล
- (๓) ระบบโลจิสติกส์
- (๔) การบริการมูลค่าสูง
- (๕) พลังงาน

การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

- (๑) สังคมสูงวัยและสังคมไทยในศตวรรษที่ 21
- (๒) คนไทยในศตวรรษที่ 21
- (๓) สุขภาพและคุณภาพชีวิต
- (๔) การบริหารจัดการน้ำ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อม
- (๕) การกระจายความเจริญและเมืองน่าอยู่

การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างองค์ความรู้พื้นฐานของประเทศ

- (๑) องค์ความรู้พื้นฐานและเทคโนโลยีฐาน
- (๒) องค์ความรู้พื้นฐานทางสังคมและความเป็นมนุษย์
- (๓) การวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ

การวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ

- ศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการและนวัตกรรม ด้านสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ โดย สกอ.

1) เพื่อการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และประเทศไทย 4.0

- ด้านศิลปะ วัฒนธรรม วรรณกรรมและสื่อสร้างสรรค์ : โดยการอนุรักษ์ เชื่อมโยงและพัฒนาต่อยอด ให้เกิดผลิตภัณฑ์และบริการ ที่มีคุณค่าทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการสร้างมูลค่าเพิ่ม

<http://web.eng.nu.ac.th/eng2012/ceri/>

การวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ (ต่อ)

- ด้านสร้างความเข้มแข็งให้ประชาชน เศรษฐกิจสังคมและการเมือง ก้าวพ้นจุดอ่อนของประเทศไทย เช่น การปฏิรูปการศึกษา การผลักดันกฎหมายที่เป็นธรรม การแก้ไขความขัดแย้งโดยสันติวิธี
- ด้านการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจที่ไม่ทอดทิ้งกัน เช่น การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน กลุ่มชาติพันธุ์ แรงงานย้ายถิ่น ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส
- ด้านการร่วมมือพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงนิเวศน์ การรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมกันในภูมิภาคอาเซียน

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร และ ระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

- (๑) การปรับระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ
- (๒) บุคลากรและเครือข่ายการวิจัย
- (๓) ระบบบริหารจัดการงานวิจัย
- (๔) เขตเศรษฐกิจนวัตกรรม
- (๕) ระบบแรงจูงใจ
- (๖) โครงสร้างพื้นฐานคุณภาพแห่งชาติ
- (๗) โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีเพื่อต่อยอด
อุตสาหกรรมเกษตรและสุขภาพ

การวิจัยกฎหมายทางเลือก
ALTERNATIVE LEGAL RESEARCH

การวิจัยกฎหมายตามแนวทางจารีตนิยม (Conventional Legal Research)

- มักให้ความสำคัญกับ สถาบันที่เป็นทางการในระบบกฎหมาย
- ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรในระบบกฎหมาย
- ระบบการควบคุมตรวจสอบบุคลากรภายในหน่วยงาน
- การแบ่งเขตอำนาจหน้าที่ระหว่างหน่วยงานที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องกัน
- การประเมินวัดประสิทธิภาพของหน่วยงานในการปฏิบัติหน้าที่

นักกฎหมายคับแคบ ยึดแต่ตัวบทตามตัวอักษร เน้นเทคนิคไม่สนเรื่องคน

การวิจัยกฎหมายทางเลือก (ALTERNATIVE LEGAL RESEARCH)

- การทำความเข้าใจกฎหมาย ด้วยการนำเอาแนวคิดทฤษฎีด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ มาใช้พิจารณาและวิเคราะห์ ในแบบที่เรียกว่า สหวิทยาการ (Interdisciplinary)
- มีระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลาย ต้องเรียนรู้เครื่องมือที่หลากหลาย
- มีวิธีเก็บข้อมูล que เข้าถึงผู้ให้ข้อมูลโดยตรง เช่น สัมภาษณ์ สนทนากลุ่ม การสังเกตการณ์
- มีวิธีเก็บข้อมูลที่ไม่ต้องเข้าถึงผู้ให้ข้อมูล เช่น แบบสอบถาม วิจัยเอกสาร

ตัวอย่าง งานวิจัยกฎหมายทางเลือก

- นิติสำนึกของบุคคลในการเล่นพนันชนไก่
- อิทธิพลของระบบโลกาภิวัตน์ที่มีต่อระบบกฎหมายและนิติสำนึกของสามัญชนในประเทศไทย : กรณีฟ้องคดีละเมิดใน จว.เชียงใหม่
- สิทธิในการเจริญพันธุ์ของหญิง : การยุติการตั้งครรภ์ด้วยตนเอง
- สิทธิของสตรีภายใต้พุทธศาสนา
- ผู้หญิงกลุ่มชาติพันธุ์กับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม
- เศรษฐศาสตร์รัฐธรรมนูญ ผลกระทบที่มีต่อตลาดการเมือง

R2R คือ อะไร?

กระบวนการ

ในการทำให้

การทำงานที่พวกเราทำอยู่ทุกวัน

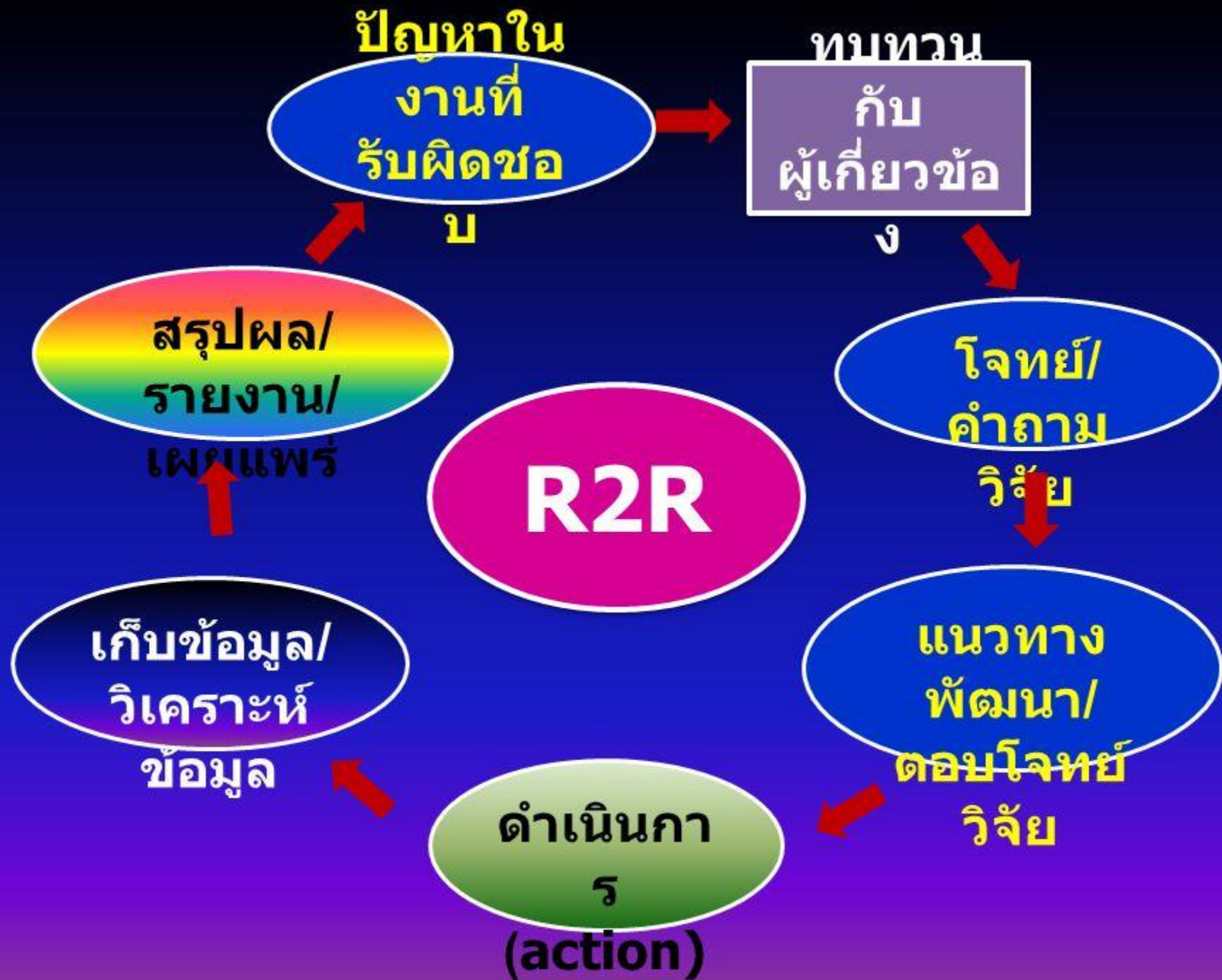
เป็น **ผลงานวิจัย**

ที่ก่อให้เกิดการพัฒนา

งาน / **หน่วยงาน** / **องค์กร**

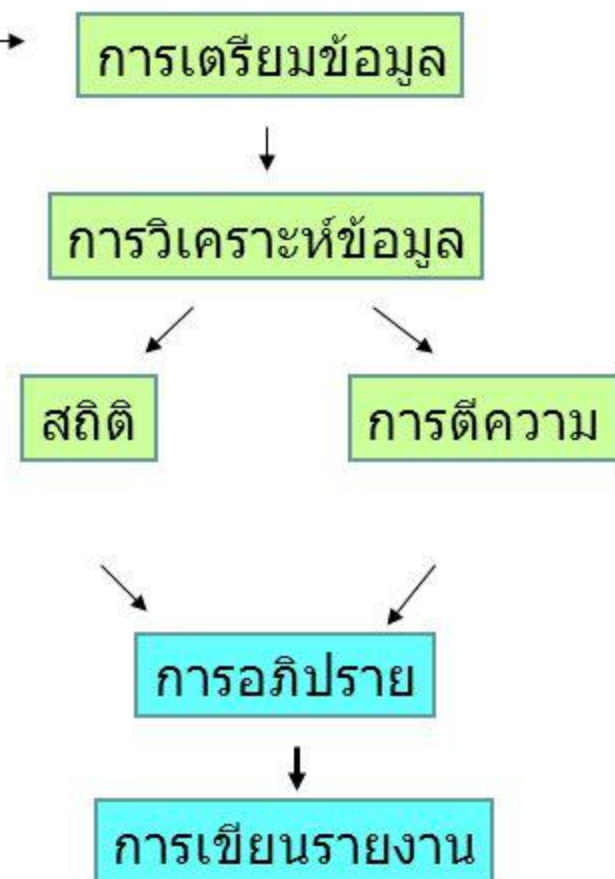
อย่างน่าภาคภูมิใจ และ มีความสุข

ยิ่งขึ้น ตลอดไป

R2R

ขั้นตอนของการวิจัย

การเขียนโครงงานวิจัย RESEARCH PROPOSAL

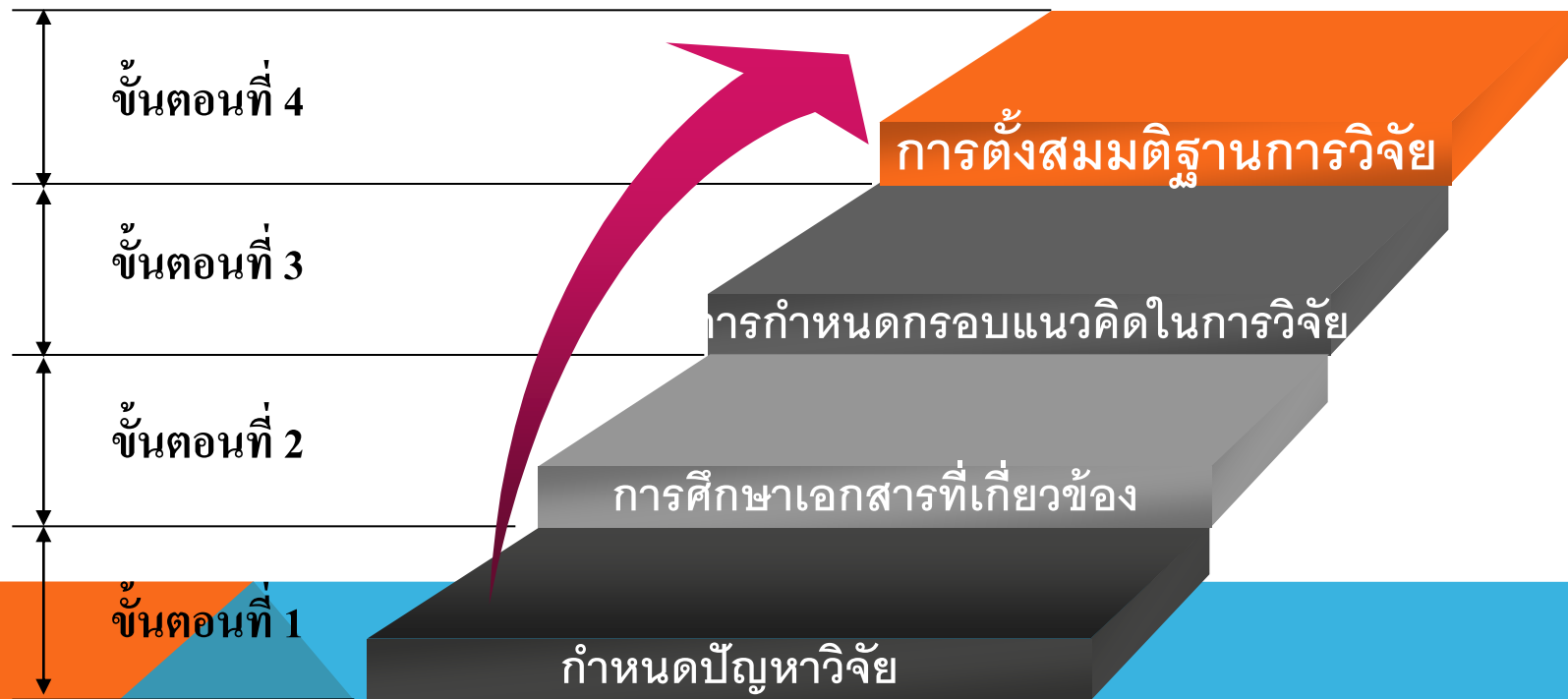
โดย

พจ.พ.ต.ท.ดร.สฤณี สืบพงษ์ศิริ PH.D.

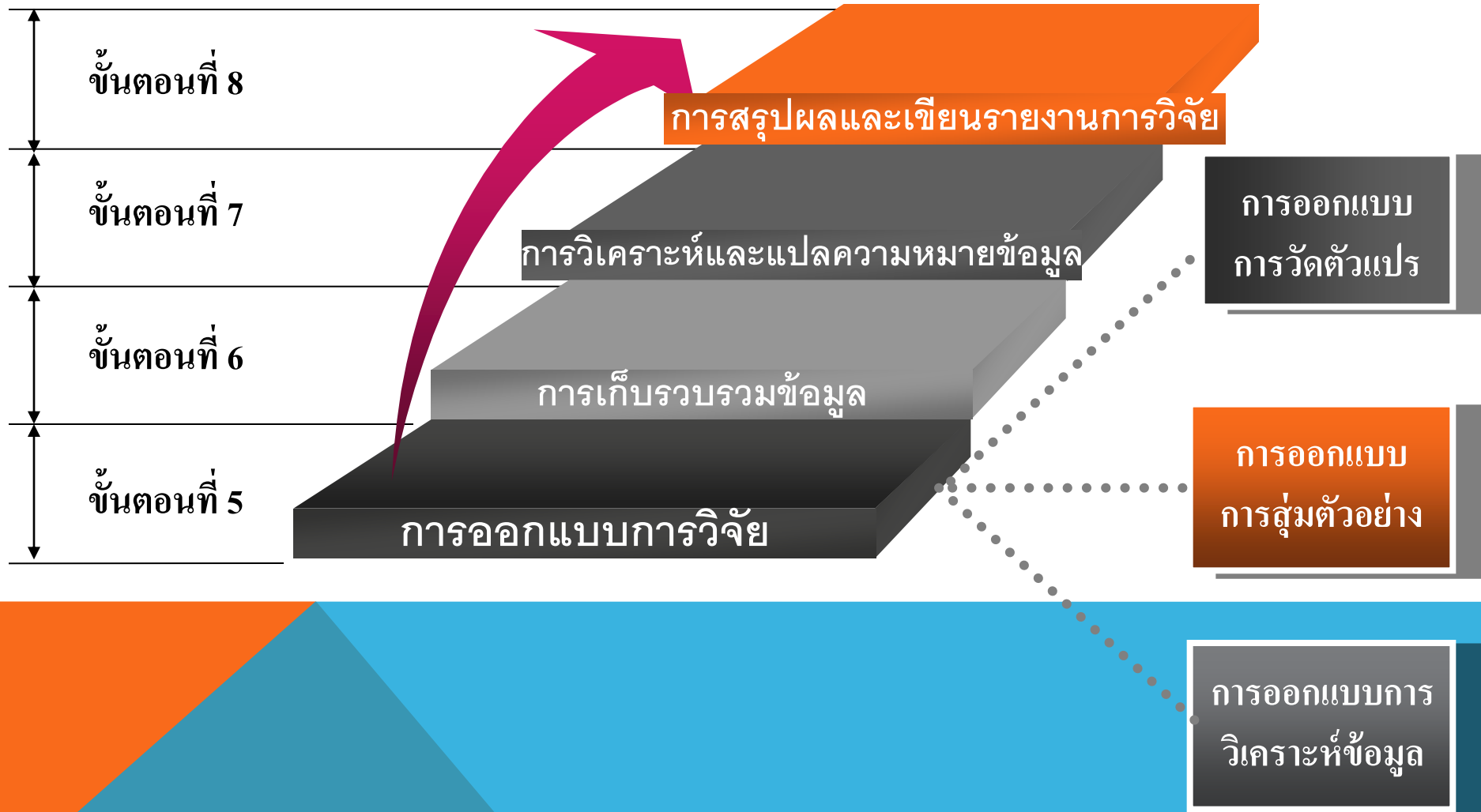
วัตถุประสงค์ของโครงงานวิจัย

- เพื่อนำเสนอสิ่งที่ผู้วิจัยจะทำวิจัย เพื่อให้คณะกรรมการหรือผู้ให้ทุน พิจารณาความเหมาะสมและเพื่อการซักถามถึงเรื่องที่จะทำวิจัย
- เพื่อให้กรรมการหรือผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความครบถ้วนของงานวิจัย
- เพื่อให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย
- เพื่อพิจารณาผู้ควบคุมหรือที่ปรึกษาหลัก ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในงานวิจัยเรื่องนั้นๆ
- เพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น การยื่นเพื่อขอทุนวิจัย หรือ เพื่อเลื่อนตำแหน่ง

ขั้นตอนของการทำวิจัย

ขั้นตอนของการทำวิจัย

องค์ประกอบของโครงงานวิจัย

1. ชื่อหัวข้อวิจัย : ภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ
 2. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
 3. วัตถุประสงค์ของการศึกษา
 4. สมมติฐานของการศึกษา
 5. ขอบเขตของการศึกษา
 6. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา
 7. ขั้นตอนของการศึกษา และ แผนการดำเนินงาน
-

องค์ประกอบของโครงงานวิจัย (ต่อ)

8. เวลาที่ใช้ในการวิจัย
 9. วิธีการศึกษา
 10. แหล่งข้อมูล
 11. อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า
 12. ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการวิจัย
 13. การเสนอผลงาน
-

หวั่นหาได้จากที่ไหน

- นั่งคิดนั่งฝัน แล้วเดี๋ยวมันปั้งขึ้นมาเอง (ยากมาก ๆ)
- Search หาเนื้อเรื่องที่เราสงใจอ่านไปเรื่อย ๆ เดี๋ยวปั้งหัวข้อขึ้นมาเอง
- ขอบจากอาจารย์ นักวิชาการ ผู้รู้ (ไม่ควร เพราะไม่ใช่เรื่องที่เราสงใจอยากทำ ทำๆไปอาจเบื้อ ไม่สำเร็จได้)
- อ่านบทความวิชาการ งานวิจัยจากวารสาร หรือ อ่านข่าวจากหน้าหนังสือพิมพ์
- พยายามดูว่าที่ทำงานเรามีปัญหาอะไรที่ควรค้นหาคำตอบจากการวิจัย เรียกว่า ROUTINE TO RESEARCH หรือ R-to-R

แล้วจะหาความรู้จากที่ไหนดี

- หาได้จากอาทู้ หรือ **search engine** ต่างๆ
- ไปพูดคุยกับผู้รู้ในเรื่องนั้นๆ
- หาจากงานวิจัย บทความทางวิชาการ วารสารวิชาการ แล้วต่อยอดไปเรื่อย ๆ
- เมื่อได้เนื้อหาดี ๆ อย่าลืมจดแหล่งที่มาไว้ด้วย เช่น ชื่อผู้แต่ง ว/ด/ป โรงพิมพ์อะไร จังหวัด wwwอะไร เข้าไปค้นเมื่อใด เพื่อเอาไว้อ้างอิงในบรรณานุกรมของเราภายหลัง

ข้อควรระวังการหาข้อมูลทางINTERNET

- ข้อมูลมักไม่อยู่คงทน เมื่อสืบค้นภายหลัง ข้อมูลเดิมมักไม่อยู่แล้ว
- ควรเลือกเว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ เช่น มหาวิทยาลัย หน่วยงานราชการ เป็นต้น
- เว็บไซต์ส่วนใหญ่มักไม่อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลที่น่ามาโพส ทำให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือลดลง

ข้อมูลพื้นฐานที่ยังคงสำคัญ คือ ข้อมูลจากห้องสมุด สื่อสิ่งพิมพ์ ไมโครฟิล์ม

เมื่อพอจะได้อะไรที่จะทำ แต่ยังเป็นวันอยู่เลย

- เรื่องนั้นต้องมีประโยชน์ต่องานด้านกระบวนการยุติธรรมหรือสังคม
- เรื่องนั้นต้องอยู่ในวิสัยของผู้วิจัย ที่จะสามารถทำได้ โดยคำนึงถึงเวลาและงบประมาณด้วย
- เรื่องนั้นต้องสามารถไปหาเครื่องมือในการทำวิจัยได้ หรือต้องสามารถหาวิเคราะห์เครื่องมือนั้นได้ หรือหาผู้ชำนาญตรวจให้เราได้ (ถ้าทำเองได้ยิ่งเหมาะ)
- บางเรื่องควรไปเทียบ ๆ เคียง ๆ กับเจ้าของหรือผู้ดูแลว่าจะอนุญาตให้เราไปสัมภาษณ์หรือเก็บข้อมูลหรือไม่ด้วย

เอาเรื่องที่ยังเป็นวัณไปคุยกับอาจารย์

- อาจารย์ไม่ใช่พระหูสูตรที่จะรู้ไปทุกเรื่อง แต่สามารถให้คำแนะนำกับเราได้ แล้วเราจะได้รับคำแนะนำที่ดี ๆ จากท่านเสมอ
- เมื่อได้รับคำแนะนำ จงรีบสานต่อ อย่าเอามาเก็บไว้เฉย ๆ คุณไม่เสร็จตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างแน่นอน
- เมื่อพบปัญหาจงหาตัวช่วยเช่น ถามผู้รู้ หาข้อมูลเพิ่มเติม ฯลฯ เพราะอาจารย์จะต้องถามกลับว่า ท่านได้ไปหาข้อมูลตรงนี้มาหรือยัง ดังนั้น ถ้าจะไปหาอาจารย์ คุณต้องมีข้อมูลค่อนข้างพร้อมแล้ว

ได้เรื่องมาแล้ว ควรทำอย่างไรต่อ

- ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด อาจใช้วิธีดั้งเดิม คือ ทำบัตรรายการ ซึ่งมีรายละเอียด ได้แก่ ชื่อเรื่อง ผู้แต่ง เนื้อหาโดยย่อ
- ออกแบบการวิจัย ต้องดูว่าเราจะวิจัยแบบใด เช่น เพื่อศึกษา... เพื่อเปรียบเทียบ... เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง...เพื่อสำรวจ...
- กำหนดตัวแปรอิสระ(IV) ตัวแปรตาม(DV) หรือ สร้างกรอบแนวคิด เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ
- กำหนดวัตถุประสงค์ ไม่ควรเกิน 2 - 3 ข้อ แล้วประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จะล่อตามวัตถุประสงค์
- กำหนดขอบเขตของการวิจัย (Scope) ข้อตกลงเบื้องต้น (assumption) และนิยามศัพท์
นี่คือบทที่ 1 ในงานวิจัย

ทำอะไร (รูปแบบการวิจัย)	เรื่องอะไร (ตัวแปร)	กับใคร (กลุ่มตัวอย่าง)	ที่ไหน (ขอบเขต/ประชากร)
1. การศึกษา	การมีส่วนร่วมของ ชุมชน	การระงับข้อ พิพาทในชุมชน	ชุมชนหมู่ 7 ต.แก้ง อ.เมือง จว. มหาสารคาม
2. การสำรวจ	ความคิดเห็นในการ นำยานหลักฐานทาง นิติวิทยาศาสตร์มาใช้ ในการดำเนินคดีสัง ฟ้อง	ผู้ต้องขังคดีอาญา ในเรือนจำ	จังหวัด นครปฐม
3. การเปรียบเทียบ	ระบบบริหาร จัดการงานวิจัย และนวัตกรรม	ด้านกฎหมาย	ของประเทศใน ภูมิภาคอาเซียน